

REVISTA ECONOMICĂ

ORGAN FINANCIAR-ECONOMIC

Proprietatea și organul oficial al Asoc. instit. financiare românești din Ardeal, Banat, Crișana și Maramurăș „SOLIDARITATEA” Sibiu.

Inscris sub Nr. 22/1938 la Tribunalul Sibiu.

Apare odată pe săptămână.

Redacția și administrația: Sibiu, Strada Visarion Roman Nr. 1—3

Abonamentul pe an: în țară: pentru autorități, bănci și întreprinderi Lei 500.—; pentru particulari Lei 400.—; pentru cooperative, funcționari publici, de bancă și comerciali Lei 300.—. În străinătate Lei 800.—. Taxa pentru inserțiuni: de fiecare cm. Lei 6.—

Fondator: **Dr. CORNEL DIACONOVICH.**

Director: _____

••••••••

Redactor responsabil: **Dr. Mihai Veliciu.**

Sumarul:

Schimbare de regim. — Echilibrarea financiară a vieții funcționărești. — Anglia sau Germania. — Spicuri despre cooperarea italiană. — Chestiunea încadrării elementului etnic în viața economică. — Scutirea de timbre a depunerilor. — *Cronică:* Prima Ardeleană. — Banca Națională a redus taxa seantului. — Seșderea dobânzilor pentru creditele agricole, comercaționale și industriale

Schimbare de regim

Evenimentele deslănțuite de războiul actual, nu au cruțat nici țara noastră, și deși suntem la periferia ciclului care devastază Europa, totuși vâltoarele sale ne-au atras și pe noi în adâncuri. Numai cu mari dificultăți, amputați și jertfînd din sângele nostru, ne putem susține la suprafață.

În mijlocul atâtor primejdii, în urma politicii sale personale Regele Carol II, ne mai putând stăpîni situația, a fost nevoit să renunțe la tron în favorul fiului său, Mihai, Mare Voevod de Alba-Iulia, și a părăsit țara.

Când salutăm în calitate de supuși loiali pe noul nostru Rege Mihai I, să ne fie îngăduit, ca în ciuda atâtor evenimente triste, să ne exprimăm încrederea într'un viitor mai bun spre care ne va călăuzi alături de Conducătorul Statului, d-l General Ion Antonescu, care cu o voință de fier și intențiuni cinstite a luat în mână cârmuirea țării.

Măsurile luate până acuma de Conducătorul Statului, d-l General Antonescu, lasă să se întrevadă că economia statului nu va mai fi lăsată la voia întâmplării și la cheremul câtorva profitori, ci se va instaura un regim de cinstire și corectitate, demne de poporul român. Deoarece o economie sănătoasă este totdeauna baza înfloririi și progresului unui popor, sperăm că progresul economic ce va veni în urma măsurilor luate, va aduce totdeauna și justa reintregire a țării.

Cine a urmărit linia de conduită a „Solidarității”, acestui organ al instituțiilor financiare românești din Ardeal și părțile anexe, exprimate în coloanele acestei reviste, nu se poate să nu fie convins, că speranțele noastre depuse în prezenta schimbare de rege și regim, provin din acea luptă aprigă pentru binele neamului românesc, de care a fost însuflețită generația care înainte cu aproape un jumătate de secol, a pus temelie acestei confederații de bănci. Tot ce dorim e, să fie în țara aceasta binecuvîntată de Dumnezeu de aci înainte stabilitate și dreptate, pentru ca națiunea să poată progresa spre feliurile ei de întărire și înălțare.

Trăiască Regele Mihai I.

Trăiască Conducătorul Statului, General Ion Antonescu!

Echilibrarea financiară a vieții funcționărești

Timpurile devin tot mai grele. Situația anormală în care se desfășoară viața economică din cauza războiului, pune mereu piedeci echilibrării financiare și astfel în toate direcțiunile eforturile trebuie mereu adâncite. Se pare chiar, că cu toate marile eforturi depuse, anumite lipsuri în organizare au dus la situațiuni cu totul grele care nu se știe dacă vor putea fi înlăturate. Din această cauză suferă economia particulară, dar suferă alături de ea, mai cu seamă economia națională.

Instituțiunile publice sunt punctele cele mai sensibile în împrejurări ca cele actuale. Sunt cele mai sensibile deoarece nu au numai o misiune de administrare propriu zisă, cât mai cu seamă o misiune gospodărească împreună cu una de ordin financiar. Această dublă misiune trebuie respectată sub toate aspectele sale care sunt cu atât mai complicate, cu cât nu este vorba numai de a face ordine abstractă, cât mai cu seamă de a coordona mijloacele financiare astfel ca ele să fie rațional distribuite.

Noțiunea de rațional nu are nici ea un cuprins bine stabilit. În vremuri normale, raționalul implică o repartizare a mijloacelor de plată astfel, încât ele să dea cel mai mare randament material. Se știe cât de mult s'a discutat în ultimii 10 ani, raportul dintre cheltuielile de material și personal din bugetul Statului. Mai cu seamă în perioada critică din 1931—1935 lucrurile au fost analizate amănunțit spre a se găsi piedecile care se opuneau la buna înzestrare a economiei românești cu drumuri, poduri, instalațiuni utile, etc. Ori câtă discuție s'a făcut, rezultate prea mari n'au fost atinse și problema a rămas nerezolvată, căci nu a fost posibil să se facă din mijloacele ordinare, decât investițiuni infime. Problema aceasta este de altfel foarte complexă și de aceea nu poate fi discutată în cadrul acestor rânduri. Noi am atins-o în legătură cu ideea generală dela care pleacă articolul de față.

Nici după 1935, când situația finanțelor Statului a început să se îndrepte,

raportul între cheltuielile de personal și material în bugetul public n'a putut fi îmbunătățit. A fost însă posibil ca încet, încet, să se înlătore restricțiunile care se puseseră în calea unei îndreptări a remunerării și mai cu seamă a recompensării slujbașilor publici. Înțelegem prin recompensare posibilitatea de a li se plăti sporul de avansare care rămăsese în ființă doar pe seama unor categorii cari cu drept cuvânt se puteau considera privilegiate.

Dar vremurile au început din nou să se înăsprească. Sub presiunea lor d-l fost Prim Ministru Gh. Tătărăscu, a înscris în programul Domniei Sale de guvernare armonizarea salariilor, deodată cu redactarea și legalizarea unui nou statut pe seama funcționarilor publici. Poate că niciodată un program de guvernământ n'a cuprins un deziderat de ordin public mai simțit ca cel menționat, nu numai pentru că salarizarea funcționarilor era insuficientă cantitativ, ci mai cu seamă pentru că ea cuprindea un haos din care cu greu se putea eși. Funcționari cu aceleași grade erau plătiți diferit după cum făceau parte dintr'un Minister sau altul; angajați cu aceleași atribuțiuni priveau lung statele de plată prin care fără nicio justificare morală sau materială, li se plăteau remunerațiuni deosebite.

Această situațiune cu nimic justificată trebuia să înceteze. Prin noul statut s'a și înlăturat calamitatea. El a adus pe lângă aceasta și o îmbunătățire de salarizare pe seama funcționarului. Dar ca orice dorință care se îndeplinește după un timp prea îndelungat, tot așa și salarizarea actuală este depășită de împrejurări, căci de unde retribuțiunile s'au ridicat în general cu 15—20%, viața s'a scumpit cu cel puțin 50—100%. Ajungem deci la concluziunea că o salarizare bună ar fi trebuit să fie legată nu de cifre fixe, ci de o anumită relațiune matematică plecând dela costul vieții. În felul acesta natural că se putea ține pas cu nevoile vieții.

O astfel de salarizare însă era nu numai imposibilă, dar și complet iluzorie. Era imposibilă pentru că finanțele Statului și în general ale colectivității publice, sunt fixe într'un interval determinat

și astfel exprimând salarizarea funcționarilor printr'o relațiune matematică, se ajungea la absurdități incompatibile cu noțiunea de ordine și metodă. Era apoi iluzorie, pentrucă dacă admitem că o salarizare trebuie să meargă paralel cu costul vieții, atunci se poate concepe un urcuș progresiv care totuși să nu exprime raporturi constante. În felul acesta funcționarul se sbătea în aceleași calamități.

Nu este mai puțin adevărat însă, că deși prin noul Statut al funcționarilor publice s'a făcut un mare pas înainte, sporul care li s'a servit nu mai acopere nevoile de trai. Ne găsim adecă într'un nou desacord între remunerații și costul vieții care se pare că pornește într'o măsură oarecare din chiar operațiunea armonizării. Să ne explicăm.

Piața noastră avidă de câștig, a reacționat în privința prețurilor pe cari le-a săltat bine în sus, din clipa când s'a anunțat că se va îmbunătăți remunerația funcționărească. Este o bine cunoscută pățanie care s'a petrecut ori de câte ori a intervenit un fenomen de asemenea natură. Acest fenomen determinase pe fostul Ministru de finanțe Vintilă Brătianu, să se gândească și la alte căi de a ridica posibilitatea de trai pe seama funcționarului care să deroge dela o mărire de salariu propriu zis. Prin anii 1923—1927 când retribuția funcționărească era la ordinea zilei, s'a desbătut această chestiune pe toate laturile sale.

Evenimentele aduc din nou problema pe tapet și o impun cu tărie. În vremuri turburi ca cele de azi, echilibrarea remunerației funcționărești cu costul vieții nu se mai poate face printr'o operație de adaus aritmetic la salariu, căci acest adaus devine inoperant în foarte scurt timp. Este necesară altă măsură care să ducă într'adevăr la echilibrul scontat.

Se pare că cea mai potrivită măsură în această privință ar fi aprovizionarea directă a funcționarilor cu articolele necesare traiului ca: alimente, stofe, lemne, încălzăminte, etc. În acest scop ar fi nevoie de crearea unor centrale de consum, sub egida și controlul Statului care ar trebui să le și finanțeze. În loc de spor de salariu, Statul ar servi angajaților săi articolele de trai sub costul pieții, aco-

perind diferența de preț dintr'o subvenție generală anuală. În felul acesta piața n'ar mai putea specula în mod ilicit adausul de retribuțiune. În același timp însă viața funcționarului sub raportul material ar fi asigurată.

Nu se poate desbate chestiunea în ansamblul ei în cadrul unui articol restrâns. Este vorba mai mult de a sugera un sistem decât de a-l da în amănunte.

Ideia în orice caz nu este nouă. Se pare că s'a încercat și altădată dar fără prea mari reușite. Nereușita nu se datorește însă sistemului dela care pleacă, ci dela oamenii cari o realizează. De aceea în fața nevoilor inexorabile ea trebuie reluată. Dacă instituțiunile cari se crează în acest scop, vor fi încadrate cu elemente cinstite, nu se poate să nu ducă la rezultat. Nici nu este de altfel altă scăpare în fața situației care se crează permanent prin sporurile de salariu. Este deci cazul să se studieze lucrurile cu cea mai mare minuțiozitate, spre a găsi o cale definitivă de rezolvare a echilibrului în finanțele vieții funcționărești. Iar în speșă nu este cazul să ne speriem de nereușitele anterioare, ci să se pornească cu gând curat și cu conștiință la drum, căci voința și cinstea înving orice greutate.

Ing. GHEORGHE BRÂNDUȘ.

Anglia sau Germania?

Se împlinește la 1 Septembrie un an dela începerea războiului actual și unii — poate cei mai mulți — au convingerea terminării lui, iar alții, mai îndoelnici, nutresc încă posibilitatea unei noi conflagrații.

Se impune însă în evidență atât pentru unii, cât și pentru ceilalți, un apropiat moment decisiv în victoria sau înfrângerea principalilor beligeranți. Neîndoios, convingeri despre câștigarea sau pierderea războiului, de către una sau cealaltă din părțile rămase în conflict, se pot formula astăzi din rezultatul acțiunii desfășurate până acum, după cum dela început se putea vedea același lucru, dacă s'ar fi acordat atenția cuvenită constatărilor privitoare la organizarea social-economică și militară a celor două mari puteri.

În cele ce urmează, prezint câteva constatări făcute în preajma și la începutul războiului, când evenimentul de pușină lume așteptat m'a găsit în Germania, deci pe teren, și care m'am convins, că rezultatul urmărit va fi cu siguranță confirmat de realitate. În

toamna anului trecut și de atunci încoace până bine de curând, exprimarea unor atari convingeri era periculoasă, chiar făcută între prieteni bine cunoscuți. Opinia publică până în ultima vreme a persistat în credința repetării fenomenului istoric din 1914—18 și aceasta din cauza deosebitei admirații susținută față de foștii „*aliați*“, prin reglementări severe care considerau „*subversiv*“ orice idee sau creație specifică *regimurilor de disciplină și de folos național. Ne bucurăm că legea permanentei evoluții nu a putut fi călcată de manifestările vroite durabile ale unora din oamenii ajunși să dispună și să impună dăunătoare restricții colectivității românești!*

* * *

Disponibilitățile de aur și întreaga putere financiară a Angliei au fost înaintea războiului recunoscute și ținute în socoteală de conducătorii Germaniei.

Englezii și pe lângă ei toți admiratorii și aliații lor, au ignorat însă că *banii*, întreit ceruși altădată pentru cucerirea războaielor, nu mai sunt astăzi asigurători de victorie. Timpurile noi pretind mijloace corespunzătoare în orice domeniu. Istoria nu se repetă decât în împrejurări *asemănătoare*, niciodată însă *identice*. Inafară de aceasta este notorie greșita considerație a englezilor, că întreaga lume stă furnizoare la dispoziția lor. Și admitând chiar această situație, depozitele engleze de aur n'ar fi fost suficiente pentru plata imenselor cumpărături ce un războiu *vroit economic* și prin urmare de durată, le reclamă pentru extraordinare cheltuieli.

De sigur, importul de mărfuri se plătește în mod normal cu exportul de bunuri și acest fel de compensare nu trebuie trecut cu vederea când vorbim de un stat capabil să trimită peste granițe produsele sale.

Dar care este importanța acestui export când economiei engleze i se cere maximum de producție pentru asigurarea consumului intern și în scopul satisfacerii necesităților provocate de un războiu cu adevărat fulgerător?

Forțarea exportului în vederea soldării unui intens import de bunuri este o problemă rezolvată numai când este vorba de surse sigure de aprovizionare cu materii prime și de mărirea capacității de producție prin funcționarea continuă a întreprinderilor și utilizarea maximă a instalațiilor lor. Ori Anglia, a cărei economie în ultimii ani și-a dezvoltat considerabil puterea de producție, nu a ajuns totuși la situația să-și sporească exportul în beneficiul unui intens import.

Să ne gândim apoi că dela criza cea mare încoace numărul șomerilor englezi a depășit încontinuu cu mult cifra de un milion, iar în Ianuarie 1938 trecea încă de 2 milioane și putem ușor deduce cât de organizată era economia Marelui Britanii, căci vorba nemților: „*Je höher die Erwerbslosenzahl ist, desto schlechter ist die Gesamtwirtschaft organisiert*“.

Este adevărat că acești șomeri odată cu declararea războiului, au dispărut ca număr prin absorbirea lor în cadrele armatei, sau poate prin angajarea lor la producție, dar cu aceasta n'a intervenit nicio schimbare în desorganizarea economică.

Mai adăugăm, cât privește capitalul uman lucrativ, că media celor activi în economia Angliei dela 1938 de 11¹/₂ milioane trece numai cu puțin peste jumătatea mediei productivilor în economia germană în aceeași vreme (20,1 mil.).

Comparația acestor două cifre prezintă în favoarea Germaniei o netăgăduită superioritate. Ceea ce este însă caracteristic, trebuie precizat fără înconjur: dela 1933 când media populației active cifra 13¹/₂ milioane, iar valoarea brută a producției industriale însuma 46 miliarde R. M., s'a ajuns în anul 1938 la o populație ocupată în medie de 20,1 milioane și la dublarea valorii brute a producției industriale la 90 miliarde R. M. În timp ce numărul mediu al activilor nu s'a urcat cu 50%, valoarea producției s'a dublat. Prin investițiile de mari proporții cari măreau capacitatea productivă a economiei germane, s'a economisit puterea de muncă aproape a 6 milioane oameni, căci în anul 1933 numai cu o populație de 26, 8 mil. ocupați s'ar fi putut dubla producția de 46 miliarde RM, câtă vreme în 1938 producția de 90 miliarde RM. s'a obținut cu 20,1 mil. de activi,

Pe lângă aceasta mai trebuie observat că atât în anul 1938 cât și în anul 1939 foarte mulți tineri capabili de muncă care serveau în „*Wehrmacht*“, nu au fost socotiți în cifrele mai înainte arătate.

Fără indoială că meritul dezvoltării puterilor de producție se cuvine să-l recunoaștem regimului de muncă, organizare și pricepere ce a condus Germania dela 1933 încoace.

În sectorul agrar al economiei germane nu s'au economisit mijloacele care să asigure o cât mai mare producție. S'a căutat mereu intensificarea maximă a agriculturii și s'a și realizat. În ultimii ani s'au strâns stocuri enorme de cereale și însemnate provizii de alimente care să îndeplinească nevoile de hrană ale popoului și economicește să-l prezinte cu totul altfel decât în 1914—18. Iată ce se scria în aceasta privință înaintea începerii războiului: „*Es ist klar, dass in einem Kriegsfall die Erzeugung der Landwirtschaft zusammen mit den gebildeten Vorräten das deutsche Volk vor jeden Nahrungsmittelschwierigkeiten bewahren wird*“.

Mai trebuie să ținem seamă, vorbind de Germania, de metodele național-socialiste pentru dirijarea economiei și de adaptabilitatea cu care a răspuns poporul german la noua concepție aplicată în organizarea totalitară a statului.

Aspectul economiei germane în ultimii șase ani vădește un caracter *organizator*, iar vremea de pace

sau acum de războiu, îi imprimă și aceste înfățișeri, care în realitate, nu se deosebesc decât prin împrejurările în care apare una sau cealaltă. Nemții au spus-o: „*Es hat in den letzten sechs Jahren im nationalsozialistischen Deutschland keinen grundlegenden Unterschied gegeben zwischen Friedenswirtschaft und Wehrwirtschaft*“. Mai mult, socoteam economia național-socialistă organizată rezistentă la condițiile speciale ale unui războiu: „*Die nationalsozialistische Wirtschaft ist eine Wehrwirtschaft, die reibungslos überführt werden kann zur Erfüllung ihrer Aufgaben für Kriegszeiten*“.

În rezumat, patru puncte disting economia germană de cea engleză:

1. Capacitatea ei mare de producție.
2. Metodele noi de politică economică care asigură nația germană „im Felde unbesiegt“ să fie și economiceste neîntrecută.
3. Atitudinea muncitoare, disciplinată, morală și corectă a fiecărui factor economic uman.
4. Siguranța căilor ei comerciale și rapiditatea mijloacelor de care dispune pentru străbaterea lor.

De sigur adăugând acestora și 1) inteligența *politică diplomatică* făcută în sensul paralizării și punerii în șah a inamicului,

2) tactica militară bine studiată, de permanentă înaintare și ocupare a terenurilor considerate de invincibile,

3) crușarea omului prin folosirea unui armament superior celui inamic

și 4) încrederea desăvârșită în victoria finală, ca expresie a pregătirilor făcute, pentru acest războiu, dela instaurarea regimului hitlerist, nu putem decât să așteptăm și să considerăm momentul apropiat și decisiv ca un eveniment de meritată victorie pentru Germania național-socialistă. Confirmarea acestei convingeri poate în ciuda multora — nu va întârzia.

OVIDIU D. ALDEA.

Spicuri despre cooperarea italiană.

În repetate rânduri s'a afirmat din partea unor economiști, că popoarele latine nu prea sunt înclinate spre cooperare. Că nu au destul de bine precizat scopu spre care tinde cooperarea și că nici principiile ei de bază nu sunt puse în lumina adevăratei realități.

E adevărat că popoarele nordice unde lupta cu traiul e mai grea și mai costisitoare, acolo cooperarea a prins rădăcini mai adânci. Dar nu e locul să vorbim aici despre organizata vieții cooperatistă în țările nordice: Danemarca, Suedia, Norvegia și Finlanda.

Deși nordul Europei stă pe primul plan al dezvoltării cooperatiste, totuși rezultatele frumoase la care a ajuns cooperarea italiană atrage admirația tuturor.

În Italia mișcarea cooperatistă a luat naștere în mediul popular între 1849—1850. Văzându-se marea necesitate de aprovizionare a populației și acerba luptă dintre producători și consumatori, s'a crezut potrivit să se procedeze de îndată la înființarea magazinelor cooperatiste de consum. Rezultatele la care a ajuns cooperarea de consum sunt din cele mai frumoase. Ceva mai târziu pe la 1864 începe cu un adevărat iureș de forțe constructive și organizarea cooperativelor de credit. Rolul pe care aveau să-l îndeplinească cooperativele de credit constituiau piatra de temelie pe care urma să se clădească tot organismul vieții economice italiene. Câștigul, deci succesul care este cea mai bună reclamă în cooperare, a făcut să se ajungă la concluzia, „că este inexorabilă existența cooperatistă la validitatea intereselor economice.“

În anul 1886 se întemeiază „Liga Cooperatistă“ ca for de conducere a unităților cooperatiste. Cooperarea în Italia s'a dezvoltat cu ușurință. Doctrinari de seamă ca Luzzati, Viganno și Bufolli au călăuzit năzuințele cooperatiste italiene, pe făgașul celor mai rodnice realizări. Ei și-au dat perfect de bine seama, că dezvoltând spiritul de solidaritate cooperatistă se mărește și forța productivă națională.

La 1886 Bufolli întemeiază „Uniunea Cooperativă din Milano“ devenită cu timpul cea mai mare cooperativă de consum din Italia. Această uniune avea principala misiune de a aproviziona cu mărfuri celelalte federale răspândite ca firul de paiangen în întreaga Italie.

Dar un mare rol îl aveau de îndeplinit în Italia ca și la noi cooperativele de credit. Mica proprietate țărănească trebuia susținută, protejată și dezvoltată într'un grad optim. Țăranul italian lipsit de capital suficient pentru augmentarea gospodăriei lui trebuia ajutat. Acest ajutor binefăcător nu putea veni decât din partea cooperativei populare de credit, care luau ființă cu o iuțeală uimitoare în majoritatea satelor italiene. După câțiva ani de funcționare a acestor bănci sătești, s'au putut deja vedea ameliorările aduse standardului de viață a țăranului italian.

După ce aceste cooperative — de credit și de consum — au pornit cu tot elanul la lucru pe ogorul înțelenit al vieții cooperatiste, se pune o mare problemă și anume: să între cooperarea în vârtejul luptelor politice? Luzzati, adâncul cugetător și înțeleptul clarvizionar al problemelor cooperatiste, preconiza debarasarea cooperatistă de înverșunările politicianismului. Căci nu o cooperare interesată duce la rezultate efective, ci aceea bazată pe muncă, disciplină și sârguință din partea membrilor. Iată cadrul pe care se bazează întreg edificiul cooperatist italian.

Cu toate că Luzzati își argumenta destul de plauzibil punctul său de vedere, totuși cooperarea italiană fu prinsă în vârtejul politicianismului. Cooperativele

de credit fiind în marea lor majoritate sub influența catolică, iar cele de consum în zona de influență socialistă.

Dar nu numai la aceste două ramuri de activitate cooperatistă se limitează labirintul vieții economice italiene. Se înființează și cooperative „ale muncitorilor cu brațele”. Acestea grupează pe muncitorii cari conduși de tehnicieni, luau în antrepriză diverse lucrări publice. Ele sunt într'adevăr cooperative tipice de muncă. Mai există apoi cooperative care grupau pe mărinari. Astfel cea dela Genova lua în exploatare diferite vase și tot venitul ce rezulta era împărțit între ei.

Cooperajia agricolă desvoltă și ea o frumoasă acțiune cooperatistă, redând în fiecare an sume importante pentru mărirea patrimoniului național.

Coordonarea tuturor forțelor cooperatiste italiene într'un mănunchiu de forțe productive o face fascismul, ajuns biruitor în anul 1922. Mișcarea Duceului ia dela început o atitudine dâră față de mișcarea cooperatistă italiană. Fascismul, care declarase războiul pe față socialismului marxist, nu mai putea tolera subordonarea cooperativelor de consum intereselor socialiste. De aceea mișcarea cooperatistă, este pusă sub controlul Statului. Amestecul preponderent al Statului în mișcarea cooperatistă, a ridicat întrebarea dacă o asemenea mișcare mai poate fi numită cooperajie? Întrebarea este pe cât de firească pe atât de justă, căci în cooperajie libertatea de desvoltare și acțiune este o condițiune „sine qua non”. Rezultatul măsurilor luate de Ducele Mussolini a fost excluderea Italiei din „Alianța Cooperativă Internațională” dela Londra. Tot atunci fu exclusă și Germania și Rusia.

Cele mai multe cooperative le găsim azi în nordul și centrul Italiei.

Duceului îi revine marele merit de organizator al vieții cooperatiste italiene, ridicând sora noastră mai mare Italia, pe culmi de adevărată glorie și în această ramură de activitate.

Asistăm astăzi cu toții la epoca când Italia fascistă își rupe, datorită muncii continue și neprecupețite a conducătorilor ei, lanțurile ce o încătușă de câteva decenii, mărindu-și pe timp ce trece orizontul perspectivelor economice.

PERIȘ D. DUMITRU.

La chestiunea încadrării elementului etnic în viața economică.

Problema încadrării elementului etnic românesc în viața economică a țării, a intrat în o fază nouă. Ea preocupă, de o parte conducerea statului, iar de altă parte chiar conducerea întreprinderilor particulare cu personal străin în întregime sau în mare majoritate. Această preocu-

pare interesată a fost determinată de schimbările survenite în timpul din urmă în Europa. Ea este impusă de împrejurări independente de voința acelor cari o frământă, în căutarea soluțiilor cari le-ar putea asigura stabilitatea pe poziții, pe aceleași poziții cari le dețin de două decenii.

Măcar acum e bine să se cunoască purul adevăr, să se înfățișeze realitatea pe care o trăiesc puținele elemente românești, în diversele întreprinderi particulare, de ani de zile.

De aceea în rândurile cari urmează nu caut soluțiile practice de încadrarea românilor în industria și comerțul țării, soluții cari oricât de grele par, totuși se găsesc și aplicate metode, economia națională n'ar suferi de pe urma acestei radicale naționalizării impusă de împrejurările de azi.

Intenția mea e să arăt în câteva rânduri situația românilor, cari, datorită anumitor împrejurări au intrat și s'au încadrat de ani de zile în viața practică comercială și industrială. Fără îndoielă, că întâlnești români aproape în toate întreprinderile particulare. Dacă nu-i întâlnești ca servitori, lucrători, specialiști, funcționari, cu siguranță că-i găsești în Consiliile de Administrație. Dar, despre aceștia din urmă nu mă voi ocupa acum. Mă interesează ceilalți români, cari au intrat ca muncitori calificați în ateliere, cafe pregătite, ca tehnicieni, ca specialiști, ca funcționari, etc., etc. Situația acestora e cât se poate de precară. Nu în seamă de cazurile foarte rari, unde elemente de origine etnică română ocupă posturi importante, de conducere chiar. Acestea pe lângă că sunt extrem de rare, însă interesele întreprinderii necesitau câte un român, care prin simplu fapt că a putut ajunge atât de sus, trebuia să fie aservit intereselor dictate. Ori aceste interese nu se confundau niciodată cu ale românilor.

În general Românii din întreprinderile particulare nu s'au putut afirma și deci n'au ajuns acolo unde le este locul, din mai multe cauze. De aceste cauze vreau să mă ocup în rândurile care urmează. Dotu aminti doar două pe care le găseșc mai importante:

a) Românii din industrie și comerț nu au avut niciodată sprijinul efectiv, practic al conducătorilor lor. Afirm, că nici atunci când conducerea ar fi fost românească pură, elementele românești nu s'au bucurat de o încurajare din partea acestei conduceri, care în mod direct sprijinea efectiv și practic pe minoritari. Deci, dacă nu înlesnești dând ocazia de afirmare elementelor de origine românească, nu începe îndoielă că acestea nu se pot impune. Omul trebuie lăsat să lucreze, ca să poată arăta ce știe. Dacă-l

oprești sistematic dela lucrările importante, întrebându-l numai la „partea sedentară“ e atât de natural ca omul acesta să fie limitat și la momentul dat să nu-l poți folosi în altă parte. Așa s'a întâmplat cu Românii din întreprinderile industriale și comerciale particulare. Din acest motiv ei apăreau în fața conducătorilor ca incapabili;

b) Șefii de ateliere, de laboratoare, de secții, de birouri, din aceste întreprinderi particulare, sunt în marea lor majoritate de origine străină. Aceștia sunt oamenii de încredere și care se bucură totdeauna de multă considerațiune înaintea conducerii. Natural, că elementele românești cele mai capabile, căutau prin toată puterea lor de muncă și iscusința lor, să câștige încrederea șefului de care depindea întreg viitorul lor. Și pot afirma cu tărie, fără să fiu contrazis, că elementele de origine etnică română care au intrat în vleața economică au dat deplină dovadă de pricepere, de multă pricepere și de ultimă putere de muncă. Șefii lor, totdeauna minoritari, și-au dat seama că românii fiind capabili de muncă, pot fi tot așa de pricepuți conducători, astfel că pot deveni un permanent pericol pentru ei. Ce făceau aceștia? Căutau pe toate cărrile să-și apere interesele lor, ca să se mențină în posturile de conducere. Și iată cum: prezentau în fața celor mari în culorile cele mai urâte, pe elementele destoinice și pricepute, încutându-le în felul acesta orice posibilitate de afirmare și respectiv de promovare. De altă parte, despre românii mai puțin capabili — firește că sunt și de aceștia — dădeau informațiuni totdeauna bune.

Explicația acestei politici a străinilor de neamul nostru, e foarte simplă. În timp ce de primii se temeau că le-ar putea ocupa locul, ceilalți nu formau pentru ei nice un pericol, deoarece îi ridicau în posturi nesperate de ei, în cari se complăceau spre mulțumirea lor și nu râvneau de loc la posturile deținute de străini.

Iată deci un procedeu practic, prin rezultatele ce a dat, care a fost și este întrebuințat în fiecare întreprindere particulară. În felul acesta, elementul de origine etnică a fost mereu compromis.

Dacă rândurile acestea vor fi citite de cei vizați, de conducătorii români din întreprinderile particulare, de membrii consiliilor de administrație, cari se gândesc la o eventuală românizare grăbită de forța împrejurărilor, de oamenii dornici de această reușită românzare, nu mă îndoiesc că verificând românii cari se găsesc de mult încadrați în vleața economică a țării, vor rămâne plăcut surprinși de valoarea acestor elemente, de priceperea lor, de puterea lor de muncă fără egal și vor avea în cel mai scurt timp posibilit-

tatea înlocuirii străinilor, fără ca întreprinderea să sufere câtuși de puțin.

La chestiunea românizării vleații economice, care se discută acum, rândurile de mai sus pot avea un înțeles.

ION D. PITU.

Scutirea de timbre a depunerilor.

Revenim asupra comunicării noastre din Nr. 34—35 din 31 August a. c. în legătură cu adăugarea unui nou paragraf la art. 22 din Legea timbrului, reproducând mai jos — în întregime — circulara Nr. 121 din August a. c., primită dela Asociațiunea Bancilor Române din București, de următorul conținut:

„In conformitate cu dispozițiunile Decretului-Lege Nr. 2776/1940, publicat în Monitorul Oficial Nr. 189/1940, s'a adăugat la art. 22 din Legea Timbrului și a impozitelor pe acte și fapte juridice (articolul de sub Capitolul V „Scutiri“) un paragraf nou purtând Nr. 58 care întinde scutirea de taxa timbrului și a impozitului proporțional la următoarele acte:

„Depozitele spre fructificare în bănci, precum și chitanțele, ordinele de plată și ordinele de virament emise în executarea operațiunilor de orice fel cu aceste depozite; chitanțele de casă emise separat cu ocazia plății cecurilor în bani, precum și certificările și simplele semnături de primire, aplicate chiar pe cec, la stingerea lui“.

1. Înainte de a indica în amănunte cari din operațiunile de bancă sunt scutite prin această dispozițiune de lege, menționăm că în sensul ei sunt depozite spre fructificare:

a) depozitele făcute pe livrete de economie la purtător, nominative sau nominative dar plătibile la purtător;

b) depozitele în cont, pe termen fix, sau depozitele cari nu se pot ridica decât cu un preaviz.

Se exclud deci toate conturile curente la vedere, indiferent dacă titularii sunt comercianți, industriași, societăți comerciale sau particulari.

2. Ca o consecință a dispozițiunilor susziselui Decret-Lege, sunt scutite de taxa timbrului și a impozitului proporțional:

a) depozitele de bani pe carnet de economie, în cont pe termen fix sau depozitele cari nu se pot ridica decât cu un preaviz (art. 14, § 5, lit. c);

b) chitanțele eliberate de bancă cu prilejul depunerii vreunei sume de bani în aceste conturi sau în livrete (art. 4, § 20);

c) chitanțele eliberate de titularii conturilor cu prilejul primirii vreunei sume de bani în aceste conturi sau livrete (art. 4, § 20);

d) ordinele de plată și ordinele de virament emise în executarea operațiunilor de orice fel cu aceste depozite de sub lit. a) art. 4, § 16);

e) scrisorile de creditare (pe cari legea timbrului le asimilează cu chitanțele de plată sau primire, atunci când nu se eliberează chitanță) a vreunei sume de bani în aceste conturi de depozite de sub lit. a), fie că această creditare se face pe baza unui ordin de virament, fie pentru orice altă cauză (art. 4, § 20).

3. Sunt scutite de taxa de timbru prevăzută de art. 4, § 20, chitanțele de casă emise separat cu ocazia plății cecurilor în bănci, precum și certificările și semnăturile de primire, aplicate chiar pe cec la stingerea lui, indiferent de natura contului în baza căruia cecul a fost tras.

Cu alte cuvinte cecul este de acum înainte scutit de orice timbru, atât la emisiune, cât și în timpul circulației și stingerii (achitării) lui de către bancă.

Interpretarea de mai sus a dispozițiilor Decretului-Lege Nr. 2776/1940 a fost încuviințată în textul ei de către Ministerul de Finanțe, Direcțiunea Timbrului, cu adresa Nr. 210.487 din 29 August 1940.

Scutirea de timbru fiscal implică și scutirea de timbrul aviației. Prin consecință, acolo unde nu se aplică timbrul fiscal nu se va aplica nici timbrul aviației.

Aceste dispozițiuni au intrat în vigoare dela 11 August 1940.

CRONICA.

Prima Ardeleană S. A. de asigurări Generale, în urma evenimentelor din ultimul timp a hotărât să-și mențină la Cluj direcțiunea generală, iar pentru România a înființat la Sibiu altă Direcțiune. Cu data de 1 Septembrie a. c., această direcțiune și-a început activitatea sub conducerea d-lui Dr. C. Maior, director.

Prima Ardeleană își continuă activitatea pe întregul teritoriu cultivat până acum.

Sediul Direcțiunii este în Palatul propriu din Sibiu, str. Regina Maria Nr. 59/61, Telefon Nr. 188.

Banca Națională a redus taxa scontului. Cu începere din ziua de 12 Septembrie a. c., taxa scontului la Banca Națională a României, a fost redusă dela 3½ la sută la 3% pe an, cu excepția portofoliului agricol, pentru care taxa scontului s'a redus la 2½% pe an.

Taxa lombardului s'a redus, cu începere dela aceeași dată, dela 4½ la sută la 4% pe an.

Scăderea dobânzilor pentru creditele agricole, comerciale și industriale. Ministerul economiei naționale a publicat următorul comunicat:

Din ordinul domnului general Ion Antonescu, Conducătorul Statului Român și Președintele Consiliului de Miniștri, s'a hotărât ca dobânzile pentru creditele agricole, comerciale și industriale să fie scăzute.

În consecință, d-l ministru Gh. Leon, de acord cu reprezentanții principalelor institute de credit, a stabilit următoarele dobânzi: 6% pentru creditele agricole; 6% pentru creditele acordate de Banca întreprinderilor aurifere și miniere și de Banca pentru Industrializarea și Valorificarea Produselor Agricole; 6½ pentru împrumuturile acordate de Creditul Industrial; 7% pentru împrumuturile acordate de celelalte instituțiuni bancare, comercianților și industriașilor.

Peste aceste dobânzi, nu se vor mai percepe comisioane sau alte spese.

Decizia intră în vigoare din ziua de 12 Septembrie a. c.

Manuale și Rechizite ȘCOLARE IEFTINE ȘI BUNE

Numai dela

Librăria „Dacia Traiană”, S. A.

Piața Unirii 7 (în curte) Tel. 168/a
Strada Regina Maria 20 Tel. 168/b

Manualele cumpărate dela librăria noastră,
la prezentarea bonului le cartonăm

GRATUIT

socotindu-vă numai materialul întrebuintat, ceea ce revine Lei 15 de manual

CHEIE

pentru

calcularea intereselor
cu instrucțiuni pentru folosirea ei

revăzută de

CONSTANTIN POPP

Director în pens. al băncii „Albina” Sibiu.

Sibiu, 1940 — Editura „Dacia Traiană”, S. A.

Prețul Lei 10